

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Computer Network) มีบทบาทสำคัญในด้านเทคโนโลยีการสื่อสารมาก โดยเฉพาะการสื่อสารในระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งสามารถที่จะสืบค้นข้อมูลได้ทั่วโลกและมีความรวดเร็วสูงในการสืบค้นข้อมูล จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติว่า พ.ศ. 2542 หมวด 4 กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษา ซึ่งมีความมุ่งหวังว่าการจัดการศึกษาต้องถือว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพของผู้เรียนที่พึงจะกระทำได้และหมวด 9 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติว่า พ.ศ.2542 กล่าวถึงเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยเปิดให้มีการแข่งขันอย่างเสรีและเป็นธรรม ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านการผลิตและด้านผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตและใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี 2545: 13-38)

1.1 สภาพที่พึงประสงค์ของการเรียนการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน

รายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน เป็นวิชาบังคับที่นักศึกษาคณะครูศาสตร์ทุกชั้นปีต้องเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของพฤติกรรมและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบัน คณะครูศาสตร์ก็ได้ให้ความสำคัญในการนำของเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวสามารถที่จะนำมาช่วยส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นแทนการเรียนการสอนในรูปแบบเดิมๆซึ่งจะยึดตัวผู้สอนเป็นหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาความรู้ต่างๆซึ่งจะอยู่ในรูปของการบรรยายให้กับผู้เรียนผ่านสื่อที่เป็นแผ่นใสหรือเอกสาร ซึ่งเป็นผลให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่น่าสนใจเท่าที่ควร ในขณะที่

ความสามารถของเทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ในปัจจุบันที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีความน่าสนใจและ ผู้เรียนสามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเองสามารถศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ ได้อย่างต่อเนื่องและไม่จำกัดสถานที่ในการสืบค้นข้อมูลสามารถที่จะทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทุกเวลา ควบคู่ไปกับการให้คำแนะนำของอาจารย์ผู้สอนโดยศึกษาผ่านชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

1.2 สภาพที่เป็นอยู่ของการเรียนการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน

กระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคนของคณะครุศาสตร์ ในปัจจุบัน ยังยึดรูปแบบเดิมๆ ในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษา กล่าวคือกระบวนการจัดการเรียนการสอนยังยึดตัวผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ผ่านการสอนแบบบรรยายหน้าชั้น ประกอบกับการใช้สื่อการสอนที่เป็นแผ่นใสและเอกสารการสอนต่างๆ ประกอบกับจำนวนผู้เรียนในชั้นเรียนที่มีจำนวนมาก ทำให้ผู้เรียนบางคนทำความเข้าใจในเนื้อหาไม่ทัน และกระบวนการจัดการเรียนการสอนไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีการทบทวนเนื้อหา ในแต่ละช่วงการสอน จึงทำให้ผู้เรียนหลายคนไม่สนใจกิจกรรมการเรียน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

1.3 สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นของการเรียนการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน

จากสภาพของการเรียนการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทำให้เกิดปัญหากับการจัดการเรียนการสอนด้านต่างๆ คือ (1) ปัญหาด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ไม่น่าสนใจ (2) ปัญหาเรื่องจำนวนผู้เรียนที่มีมากไม่เหมาะสมกับห้องเรียน (3) ปัญหาด้านสื่อการสอนที่นำมาประกอบการเรียนการสอนไม่น่าสนใจ (4) ปัญหาด้านกระบวนการเรียนการสอนที่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนเนื้อหาในช่วงเวลาเรียน

ซึ่งปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคในด้านการจัดการเรียนการสอน ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

1.4 ความพยายามในการแก้ปัญหาของการเรียนการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน

ความพยายามในการแก้ปัญหา ดังกล่าวคณะครุศาสตร์ ในฐานะผู้ดูแลรายวิชา ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ๆ จากเดิมจะให้ผู้สอนรับผิดชอบรายวิชาเพียงคนเดียวก็ปรับเปลี่ยนมาเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบสอนร่วม ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนก็จะมีทั้งผู้สอนหลักและผู้สอนร่วม และมีการนำสื่อการสอนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้นผู้เรียนสามารถสอบถามข้อ

สงสัยในระหว่างการเรียนรู้ได้จากอาจารย์ผู้สอนร่วมที่จะคอยให้คำชี้แจงข้อปัญหาต่างๆ ในด้านปัญหาจำนวนผู้เรียนที่ไม่เหมาะสมกับชั้นเรียนนั้น คณะครุศาสตร์ก็ได้ดำเนินการสำรวจจำนวนผู้เรียนในแต่ละกลุ่มเรียนก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อนำมาวางแผนการจัดห้องเรียนเพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ซึ่งก็สามารถแก้ไขปัญหาได้ในระดับหนึ่ง

1.5 แนวทางที่ผู้วิจัยจะดำเนินการแก้ไขของการเรียนการสอนวิชาพฤกษศาสตร์กับ การพัฒนาตน

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ผ่านเครือข่าย วิชาพฤกษศาสตร์กับการพัฒนาตนเรื่องการพัฒนาตน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เครือข่ายเข้ามาใช้กับ กระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้นและเพื่อให้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และช่วยให้ผู้สอนสามารถนำเสนอ เนื้อหาที่มีความเข้าใจยากให้มีความน่าสนใจและง่ายต่อการสร้างความเข้าใจโดยการใช้ สื่อคอมพิวเตอร์มาช่วยในการนำเสนอเนื้อหา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนใจเพราะชุดการ เรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และสามารถศึกษา เนื้อหาได้ด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถที่จะศึกษาเนื้อหาเมื่อไรก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายต่อการศึกษาเนื้อหาบทเรียน และชุดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนา ขึ้นยังสามารถแก้ปัญหาด้านจำนวนผู้เรียนที่ไม่เหมาะสมกับห้องเรียน

นอกจากนี้การเรียนการสอนผ่านเว็บ (Web-Based Instruction) เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ (อินเทอร์เน็ต) โดยนำ ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมากมายของอินเทอร์เน็ต มาเป็นสื่อกลางเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้เกิด กระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เอกสารประกอบการเรียน แหล่งข้อมูลอ้างอิง และเอกสารเนื้อหาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาวิชา เนื่องจากระบบอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งที่เรา สามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมากมาย หลากหลายรูปแบบ ทั้งตัวอักษร รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว หรือสื่อที่อยู่ในรูปแบบของเสียง โดยอาศัยโครงข่ายของระบบอินเทอร์เน็ตที่มีการ เชื่อมโยงหลายมิติ (Hypermedia) เพื่อเชื่อมโยงแหล่งข้อมูลต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน การจัดการเรียน การสอนผ่านเว็บจึงจัดเป็นรูปแบบการนำประโยชน์ของเทคโนโลยีอินเทอร์เน็ตเข้าใช้ในการจัดการ เรียนการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีประโยชน์มากเพราะการที่เรานำเทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อการ ค้นคว้าข้อมูลข่าวสารในการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการจัดกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นั่นคือผู้สอนไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนเพียงฝ่ายเดียว แต่เป็น การเรียนรู้ที่หลากหลายและเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ โดยใช้ความสามารถของเทคโนโลยีและ

สื่อสาร สารสนเทศต่างๆให้เป็นประโยชน์ ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้สามารถที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และแก้ปัญหาหรือค้นหาคำตอบของปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเองและมีอิสระในการที่จะศึกษากันทั่ว

จากเหตุผลและความสามารถของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยจึงมุ่งหวังที่จะพัฒนาชุดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ซึ่งจะสามารถแก้ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ของรายวิชาดังกล่าวและสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย วิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2.2 วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.2.1 เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงรายให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

2.2.2 เพื่อศึกษาความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคนเรื่องการพัฒนาคน

2.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคนเรื่องการพัฒนาคน

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

3.2 นักศึกษาที่เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีความรู้เพิ่มขึ้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 นักศึกษาที่เรียนโดยใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคนเรื่อง การพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย มีความคิดเห็นต่อชุดการเรียนรู้ในระดับเห็นด้วย

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัย เชิงวิจัยและพัฒนา

4.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2.1 ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน ภาคการศึกษาที่ 2/2550

4.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน ภาคการศึกษาที่ 2/2550 จำนวน 30 คน

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.3.1 เครื่องมือที่เป็นต้นแบบชิ้นงาน ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

4.3.2 เครื่องมือวัดผลได้แก่

1) แบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อวัดความก้าวหน้าทางการเรียนหลังจากเรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน

2) แบบสอบถามความคิดเห็น ของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน

4.3.3 เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1) สถิติที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย คือ สถิติที่แสดงค่า E_1/E_2

2) สถิติที่ใช้วัดความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียน คือการทดสอบหาค่าที่แบบ t-dependent

3) สถิติที่ใช้วิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ คือ สถิติหาความยากง่ายของแบบทดสอบ (p) ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ (r) และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

4) สถิติที่ใช้ศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนที่มีต่อชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย คือ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนที่ทำการศึกษารับรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่องการพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ตามกระบวนการออกแบบและพัฒนาการเรียนผ่านเครือข่าย ที่มีการจัดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาด้วยตนเอง เพื่อช่วยในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจำนวน 3 หน่วยการเรียนรู้

5.2 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หมายถึง การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง โดยประสิทธิภาพที่วัดออกมาพิจารณาจากร้อยละของการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและปฏิสัมพันธ์กับร้อยละของการทำแบบทดสอบเมื่อจบหน่วยการเรียนรู้ แสดงค่าเป็นตัวเลขสองตัว ตามเกณฑ์ 80/80 โดยที่

80 ตัวแรก หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ คิดจากร้อยละของคะแนนแบบทดสอบระหว่างเรียน เมื่อคิดเป็นร้อยละแล้วไม่ต่ำกว่า 80

80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดจากร้อยละของคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน เมื่อคิดเป็นร้อยละแล้วไม่ต่ำกว่า 80

5.3 ความคิดเห็นของผู้เรียน หมายถึง เหตุผลของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาคน เรื่อง การพัฒนาคน สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย หลังจากนักศึกษาได้เรียนจากชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย แล้วซึ่งวัดได้ด้วยแบบสอบถาม

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้ชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายวิชา พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนา เรื่องการพัฒนาค้น สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
- 6.2 ได้แนวทางในการพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย ในรายวิชา อื่น ๆ และเรื่องอื่นๆ ต่อไป
- 6.3 ช่วยแก้ปัญหาในการเรียนรู้รายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาค้น เรื่องการพัฒนาค้น ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น